

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 18 listopada 2022 r.

Poz. 8085

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.249.2022.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 3 listopada 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 16 ust. 1 w zakresie zwrotu: "w szczególności" załącznika od nr 10 do nr 38 do uchwały nr XLVII/418/2022 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 29 września 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów jednostek pomocniczych Miasta i Gminy Krotoszyn - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 29 września 2022 r. Rada Miejska w Krotoszynie podjęła uchwałę nr XLVII/418/2022 w sprawie uchwalenia statutów jednostek pomocniczych Miasta i Gminy Krotoszyn, zwanej dalej "uchwałą". Statuty Samorządu Mieszkańców Osiedli w Krotoszynie stanowią załączniki od nr 1 do nr 9 do uchwały, a Statuty Sołectw w Gminie Krotoszyn stanowią załączniki od nr 10 do nr 38 do uchwały, zwane dalej "Statutami Sołectw". Statuty wszystkich Osiedli oraz Statuty wszystkich Sołectw są tożsame w treści z wyjątkiem § 1, § 2 i § 3 Statutów, które określają nazwy i teren działania osiedli i sołectw na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn oraz § 4 Statutów, który stanowi objaśnienie wyrażeń zawartych w Statutach.

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 35 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)", zwaną dalej "ustawą".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 4 października 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 21 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Łd 564/08; wyrok NSA OZ. we Wrocławiu z dnia 20 kwietnia 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 364/98).

W myśl art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy samorządu terytorialnego wydają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 2 ustawy). Zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Przepis art. 35 ust. 1 ustawy zawiera zatem upoważnienie ustawowe dla rady gminy, określając jednocześnie materię, jaką pozostawiono szczegółowemu unormowaniu w drodze aktu prawa miejscowego. Nie ulega wątpliwości, że rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Uchwała rady gminy musi bowiem respektować unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu, a prawo miejscowe może być stanowione w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP). W orzecznictwie wskazuje się, że przepis art. 35 ust. 3 ustawy określa jedynie elementy obligatoryjne, które muszą być w każdym statucie jednostki pomocniczej uwzględnione (por. wyrok NSA z 20 lutego 2019 r., sygn. akt II OSK 985/17).

W § 16 ust. 1 pkt 1-16 Statutów Sołectw określono otwarty katalog obowiązków sołtysa poprzez zastosowanie w tej regulacji zwrotu "w szczególności" oraz wymieniono przykładowe takie obowiązki w 16 punktach.

W ocenie organu nadzoru z art. 35 § 3 pkt 3 ustawy i art. 35 § 3 pkt 4 ustawy wynika, że zadania sołectwa oraz osiedla i ich organów oraz sposób realizacji tych zadań powinny zostać uregulowane w statucie w sposób wyczerpujący, w postaci zamkniętego katalogu zadań i form działania sołectwa oraz osiedla i ich organów (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 lutego 2020 r., sygn. akt IV SA/Po 917/19). Należy mieć na uwadze, że przyjęcie odmiennego stanowiska umożliwiłoby przekazywanie organom sołectwa (analogicznie osiedla) zadań w trybie pozastatutowym, zarówno przez radę gminy, jak i przez organ wykonawczy gminy, a taki porządek ustrojowy sołectwa byłby sprzeczny z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy (por. wyrok WSA w Krakowie z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt III SA/Kr 1451/17; wyrok WSA w Łodzi z dnia 20 marca 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 27/19). Konieczność wyczerpującego określenia zadań organów sołectwa oraz zadań i sposobu realizacji zadań sołectwa zostało potwierdzone przez WSA w Poznaniu w wyrokach: z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV SA/Po 286/20, z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt IV SA/Po 287/20, z dnia 20 czerwca 2020 r., sygn. akt IV SA/Po 736/20.

Wobec powyższego należało stwierdzić nieważność § 16 ust. 1 w zakresie zwrotu: "w szczególności" załącznika od nr 10 do nr 38 do uchwały nr XLVII/418/2022 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 29 września 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów jednostek pomocniczych Miasta i Gminy Krotoszyn.

W świetle powyższego, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Rada Miejska w Krotoszynie
2. Burmistrz Krotoszyna